

<!-- @page { size: 21cm 29.7cm; margin: 2cm } P { margin-bottom: 0.21cm } -->

Bohoslužby v Zábřehu 29.září 2013

Lk 16, 19-31

Milé sestry, milí bratři, když jsem chodil ještě do školy, byl nám dáván jasný obraz o roli náboženství. Je to nástroj, kterým se ti mocní snaží držet na uzdě ty méně mocné, kteří jim mají sloužit. Důležitým prvkem obhajoby tohoto tvrzení byl důraz na víru v posmrtný život. Ti chudáci poddaní jsou drženi v poslušnosti tím, že se jim po smrti slibuje ráj, jako náhrada za nynější nedostatek a různá trápení, která život poddaného přinášel. Byl to záměrně velice zjednodušený pohled, avšak docela v mnohých nitrech zakořenil. A tak není asi vzácné setkat se s názorem, že radost v ráji bude jistým zadostiučiněním těm, kdo se nyní trápí, a pekelná muka pomstou nad těmi, kdo si teď užívají života.

Ježíš v podobenství o boháči a Lazarovi ukazuje, že zase tak jednoduché to není. Je pravda, že zpočátku to jednoduše vypadá. Boháč si užívá života. Žije v hojnosti, nádherně se obléká. Lazar trpí, chtěl by se najíst alespoň zbytků z boháčova stolu. Po smrti se situace otočí. Boháč trpí a rád by alespoň kapku vody od Lazara, který si užívá radosti ve společenství Abrahama. Důvod, proč Lazar končí u Abrahama a boháč v pekla, však není v tom, že jeden je bohatý a druhý chudý. O tom se nic nepíše, nic takového z textu nevyplývá. Důvod, který vede k onomu posmrtnému stavu je založen zcela někde jinde. Není v tom, v jakém jsou ti dva postavení, ale v tom, jací jsou sami o sobě. Co o nich tedy můžeme zjistit?

Boháč vypadá na první pohled jasně. Je to člověk, který má hodně peněz. Může si dovolit téměř královský oděv, radoval se z každého dne svého života. Avšak měl jednu vadu. Byl tvrdého srdce. U jeho brány ležal nemocný člověk a on dělal, že o něm neví. Byl tedy bohatý, ale hlavně byl sobecký, nemilosrdný. Viděl jen sám sebe. To je věc, která samozřejmě může souviset s bohatstvím, ale rozhodně se to nedá generalizovat. Na těch bohatých je to spíš jen vidět. Proto také Ježíš používá zrovna bohatého muže. Kdyby byl chudák, a byl stejně nemilosrdný, nebylo by to tolik poznat, protože by nejspíš nikdo k jeho domu nuzného člověka nedával, nebyl by ani tak jasný kontrast mezi tím, co má, co užívá na tomto světě a co ho čeká potom. Jeho muka jsou odrazem jeho nitra. Je mučen žízní, rád by se napil, aby alespoň trochu ukonejšil to, co ho znepokojuje. Avšak není to možné. Cesta, kterou si vybral ho zkrátka

nemůže naplnit. Tam, kde je kamenné srdce, tam se jen stěží může najít naplněný život. Člověk zůstává prázdný, žízňivý, vyprahlý. Má-li kolem sebe mnoho věcí, není to možná tolik poznat. Avšak ve chvíli, kdy život končí a odchází vše pomíjitelné, pak je patrná prázdnota jeho nitra, nemožnost být nasycen, upokojen. Je tím otevřena propast, která se už nedá překonat.

Lazar je člověk trpící. Důležité je, že Lukáš zmiňuje jeho jméno. I trpící člověk může být přeci zahořklý, ve svém nitru sobecký a zlý. Vnější podmínky nevypovídá nic o lidském srdci. Avšak tady Lukáš píše, že se jmenuje Lazar. Je to vyznavačské jméno, znamená Bůh je pomoc. Nejde tedy jen o člověka, který trpí, ale jde o člověka, který skládá svou naději v tom, že Bůh je jeho pomocí, od něj může čekat vysvobození. Proto také přichází k domu onoho bohatého člověka. Takto to totiž Bůh ve svém Zákoně určil. Ten, kdo má mnoho, ten má pomáhat chudým, nemá být netečný k lidské chudobě. Na druhou stranu, ten Lazar jen leží, nebouchá, nenadává. Vše tedy ukazuje k tomu, že skutečně hlavně doufá v to, že právě touto cestou Bůh člověku v jeho situaci pomáhá. Po smrti pak odchází do klína Abrahamova, tedy do čestné společnosti. Stolování s Abrahamem je označením pro přijetí Hospodinem, určení místa v jeho království, potvrzení pravé příslušnosti k jeho lidu. Svým způsobem je to čin vysvobození, protože situace Lazara je ta, že nejen nemocen hladoví, ale je také obklopen psi, olizují mu rány, dělají mu společnost. Pro Boží lid je pes něčím nečistým, je to tedy velká potupa, když se Lazar nachází v takovéto společnosti. Je-li pak přenesen k Abrahamovi, je to obraz skutečného vykoupení, ospravedlnění. Jeho doufání v Hospodina dochází naplnění. Ve své touze se spolehl na svého Pána, proto je vykopen.

Je tedy zřejmé, že skutečným důvodem, proč se onen bohatý člověk dostává do míst pekelných muk, není jeho bohatství, ale je to jeho sobectví. Mohl se postarat o toho chudého. Měl dostatek prostředků a hlavně měl také slovo Zákona, které péči o chudé dávalo jako povinnost. V tom se tedy ocitá jako hříšník, jako ten, který nerespektuje slova Zákona, ale jde si svou cestou, žije si po svém. Bohatství, které se mu dostalo, neužívá tak, aby naplnil Boží zákon, ale používá ho ke svému prospěchu. V tomto bodě se příběh začíná týkat nejen Ježíšových učedníků, ale samozřejmě nás všech. Není jen dobrou zprávou, že z našeho utrpení vede cesta, pokud dokážeme vyznávat, že Hospodin je Bohem, který je naše pomoc. Je to zároveň upozornění, že i my se máme o své bohatství dělit. Jsme bohatí Boží milostí, jeho slovem, zaslíbením. Je nám hodně dáno, abychom mohli také my dávat, těm, kdo jsou zde chudí, kdo trpí. Všichni jsme takto upozorněni, že cesta k naplnění zákona Božího není jen v pasivním postoji, kdy se člověk snaží nehřešit, nebýt nositelem zla. Jde zároveň o výzvu k aktivnímu jednání ve vztahu ke zlu i dobru. Boží vůlí přeci není jen to, aby se člověk bránil konání zlého, ale je jeho vůlí, aby činil dobré. Proto má pamatovat na ty, kteří na tom nejsou tak dobře jako on. V případě učedníků je tedy položen důraz na to, aby se nesnažili jen žít sami co nejlépe sami čistí a ospravedlnění, ale aby se snažili pomáhat i těm, kdo mají k ospravedlnění daleko, aby nebyli neteční nejen k fyzické, ale i morální bídě světa, ve kterém žijí.

Ten bohatý člověk si uvědomuje, že jednal špatně a nese za to následky. Nevymlouvá se, nehledá, čím by svou pasivitu obhájil. Prosí však o to, aby Lazar šel k jeho bratrům a varoval je. To je docela důležitý bod tohoto příběhu. Abraham totiž namítá, že mají Zákon Mojžíšův a Proroky, tedy dostatek k tomu, aby poznali, co je vůle Boží, co a jak má člověk ve svém životě konat. Není třeba nic dalšího mimořádného. Skutečnost je ale jiná. Ten bohatý muž to zná ze své vlastní zkušenosti. Mojžíš a Proroci jsou dobrá věc, ale jakoby nehráli zase takovou roli, jakoby neměli pro lidi takovou váhu sami o sobě. Je třeba něco víc, něco dalšího, co je nakopne, upozorní, že slova Zákona jsou míněna vážně. To je dost závažné zjištění. Je z něj cítit nedůvěra, touha po pevném jasném důkazu Boží skutečnosti. Ježíš se tak vyrovnává s těmi, kdo mu nechtějí uvěřit a žádají na něm nějaké jasné znamení toho, že je Boží Syn. Odkazuje totiž k tomu, že důležitým předpokladem k uvěření v něj jako Mesiáše, je to, že budou brát vážně Zákon a Proroky. Pro zákoníky a farizee je to docela silná rána. Oni mu nejvíce oponují a považují se přitom za dobré znalce Písem. Ovšem, pak je divné, že v Ježíši nepoznávají Mesiáše. Na druhou stranu mnozí jdou za Ježíšem a vidí v něm někoho zcela jiného, než mohli doposud poznávat. I oni se ale nedočkávají pochvaly, ale upozornění, že pokud neberou Zákon vážně, neuvěří ani v Ježíše. I když je vzkříšení z mrtvých veliký zázrak, sám o sobě nemá žádný smysl, nic nepomůže. Aby člověku pomohl, musí zapadat do určitého kontextu, dít se jako pokračování toho, co člověk už mohl poznat a přijmout. Chybí-li tedy respekt k Božímu slovu, je cokoliv dalšího zbytečné, nedokáže to člověka odvrátit od špatné cesty. Mocné zázraky, podivuhodné činy, nic z toho nemá smysl, pokud není položen základ v poslušnosti Bohu. Ježíš tedy přichází jako pomoc těm, kdo ji opravdu hledají a spoléhají na to, že ji najdou právě v Bohu.

V textu bychom neměli hledat, jak to přesně bude po skončení našeho života. Nejde v něm o popis pekla nebo nebe. Jediné, o čem mluví, je situace člověka, je upozornění, že záleží už nyní na tom, jak jedná, protože právě v tom se projeví postoj jeho srdce. Nebudme tedy skoupí, když se jedná o pomoc našim bližním. Nebudme lhostejní k jejich trápení, ať na těle či na duši. Na druhou stranu se nebojme věřit Bohu a skládat v něm stále svou naději. I tehdy, když situace je vážná, když trpíme vyloučením ze společenství ostatních, jsme hladoví, nemocní, stále důvěřujeme, že se nám dostane pomoci. Právě víra je ten rozhodující prvek v otázce naší budoucnosti. Věříme-li jen sobě, spoléháme-li jen na sebe, budeme jen stále žíznit a nenajde se cesta, jak svou žízeň ukojit. Je-li ale tato víra ukotvena v Bohu, pak smíme vědět, že se naše cesta života ubírá právě k němu, do jeho blízkosti, k jeho stolu, kde smíme být nasyceni, náš život může být naplněn.

Pane Ježíši, tvá moudrost nám dává šanci poznat, jak důležité je umět dobře nakládat s tím, co dostáváme. Nauč nás tedy lásce a obětavosti, abychom to, co dostáváme uměli sdílet s těmi, co mají nedostatek.

Amen.

Neděle 29.zář 2013

Napsal uživatel Vlastislav Stejskal
Pátek, 08 Listopad 2013 15:07 -
